

Pareiškimas

Pareiškimas dėl asmens duomenų, tvarkomų siekiant užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, apsaugos

Priimta 2020 m. gruodžio 15 d.

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Europos duomenų apsaugos valdyba (EDAV) priėmė šį pareiškimą:

Šis pareiškimas parengtas po to, kai Europos Komisija priėmė¹ Visapusiškos Sąjungos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politikos veiksmų planą ir² 2020 m. gegužės mėn. pradėjo viešas konsultacijas.

Pagal veiksmų planą Komisija siekia 2021 m. pirmąjį ketvirtį pateikti naujų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, *inter alia*, nustatyti bendrą taisyklių sąvadą šiais klausimais (t. y. reglamentą arba išsamesnę peržiūrėtą direktyvą), užtikrinti ES lygmens priežiūrą (arba suteikiant naujus įgaliojimus esamai ES agentūrai, arba įsteigiant naują specialią įstaigą) ir sukurti finansinės žvalgybos padaliniais skirtą paramos ir koordinavimo mechanizmą.

Taikomos kovos su pinigų plovimu priemonės apima labai plataus masto ir užmojo įpareigojimus finansinių paslaugų teikėjams ir kitiems įpareigotiesiems subjektams identifikuoti ir pažinti savo klientus, stebėti sandorius, vykdomus naudojantis jų paslaugomis, ir pranešti apie visus įtartinus sandorius. Be to, teisės aktuose nustatyti ilgi saugojimo laikotarpiai³. Šios priemonės taikomos visam

¹ 2020 m. gegužės 7 d. Visapusiškos Sąjungos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politikos veiksmų planas, paskelbtas: https://ec.europa.eu/info/publications/200507-anti-money-laundering-terrorism-financing-action-plan_en.

² Konsultacijas galima rasti adresu <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12176-Action-Plan-on-anti-money-laundering/public-consultation>.

³ Saugojimo laikotarpis yra verslo santykių laikotarpis ir dar penkeri metai (Direktyvos (ES) 2015/849 40 straipsnis). Jeigu verslo santykiai apima tik vieną sandorį, saugojimo laikotarpis yra penkeri metai. Kai palaikomi ilgalaikiai verslo santykiai, pavyzdžiui, banko su klientais, saugojimo laikotarpis dažnai bus keli dešimtmečiai. Saugojimo laikotarpius valstybės narės gali pratęsti dar penkeriems metams.

Europos finansinių paslaugų sektoriui ir todėl turi didelį poveikį visiems asmenims, besinaudojantiems finansinėmis paslaugomis, kiekvieną kartą, kai jie naudojami šiomis paslaugomis.

EDAV ir, anksčiau, 29 straipsnio darbo grupė ne kartą atkreipė dėmesį į praeityje patirtus privatumo ir duomenų apsaugos sunkumus, susijusius su šiomis priemonėmis⁴. Būsimas teisės aktų atnaujinimas suteikia galimybę aptarti privatumo ir asmens duomenų apsaugos ir kovos su pinigų plovimu priemonių sąveiką, taip pat konkretų jų taikymą vietoje.

Europos duomenų apsaugos valdyba pabrėžia, kad numatytasis kovos su pinigų plovimu sistemos atnaujinimas turėtų būti vykdomas tik atsižvelgiant į ryšį tarp kovos su pinigų plovimu priemonių ir teisės į privatumą ir duomenų apsaugą. Šioje diskusijoje itin svarbus surinktų duomenų aktualumas ir tikslumas. EDAV yra įsitikinusi, kad glaudesnis šių dviejų taisyklių rinkinių susiejimas būtų naudingas tiek asmens duomenų apsaugai, tiek kovos su pinigų plovimu sistemos veiksmingumui. Šiuo atžvilgiu EDAV norėtų pakartoti, kad reikia aiškaus asmens duomenų tvarkymo teisinio pagrindo ir nurodyti tokio tvarkymo tikslus ir ribas, laikantis BDAR 5 straipsnio 1 dalies, visų pirma kiek tai susiję su keitimusi informacija ir tarptautiniu duomenų perdavimu, kaip nurodyta EDAPP nuomonėje dėl Europos Komisijos Visapusiškos Sąjungos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politikos veiksmų plano⁵.

Europos duomenų apsaugos valdyba mano, jog itin svarbu, kad kovos su pinigų plovimu priemonės būtų suderintos su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintomis teisėmis į privatumą ir duomenų apsaugą, tokių priemonių reikalingumo demokratinėje visuomenėje ir jų proporcingumo principais ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika.

Todėl EDAV ragina Europos Komisiją iš anksto konsultuotis su ja rengiant bet kokius naujus kovos su pinigų plovimu teisės aktus, kad ji galėtų teikti teises konsultacijas kai kuriais duomenų apsaugos požiūriu svarbiais klausimais, nedarant poveikio Europos Komisijos konsultacijoms vėlesniame etape pagal Reglamento 2018/1725 42 straipsnį. EDAV taip pat pasirengusi dalyvauti diskusijose su ES Taryba ir Europos Parlamentu teisėkūros proceso metu.

Žvelgiant į ateitį, EDAV yra pasirengusi tinkamu laiku dalyvauti diskusijose ir konsultuotis su visomis Europos ar tarptautinėmis reguliavimo institucijomis arba standartus nustatančiais subjektais, pavyzdžiui, Finansinių veiksmų darbo grupe, kuriai šiuo metu pirmininkauja ES valstybė narė, prieš paskelbiant jų peržiūrėtas rekomendacijas.

Europos duomenų apsaugos valdybos vardu

Pirmininkė

(Andrea Jelinek)

⁴ Žr., pavyzdžiui, 29 straipsnio darbo grupės nuomonę 14/2011 dėl duomenų apsaugos klausimų, susijusių su pinigų plovimu ir teroristų finansavimo prevencija, kurią galima rasti https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp186_lt.pdf.

⁵ 2020 m. liepos 23 d. EDAPP nuomonės 5/2020 dėl Europos Komisijos Visapusiškos Sąjungos pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos politikos veiksmų plano 26 punktas.